

2026/1894

29.7.2026

ROZPORZĄDZENIE WYKONAWCZE KOMISJI (UE) 2026/1894

z dnia 27 lipca 2026 r.

w sprawie udzielenia nadzwyczajnego wsparcia finansowego rolnikom dotkniętym szczególnymi problemami mającymi wpływ na ich rentowność, wynikającymi z kryzysu na Bliskim Wschodzie

KOMISJA EUROPEJSKA,

uwzględniając Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej,

uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007 ⁽¹⁾, w szczególności jego art. 221 ust. 1,

a także mając na uwadze, co następuje:

- (1) Kryzys na Bliskim Wschodzie od 28 lutego 2026 r. i zakłócenia przepływów handlowych spowodowane zamknięciem cieśniny Ormuz mają negatywny wpływ na rolników produkujących produkty rolne pochodzące z uprawy lub prowadzących hodowlę w Unii.
- (2) Pierwszy problem dotyczy gwałtownego wzrostu cen krajowych nawozów w Unii, które w 2024 r. stanowiły 7,3 % pośrednich czynników produkcji rolników unijnych.
- (3) Jeszcze przed kryzysem na Bliskim Wschodzie światowe rynki nawozów doświadczały presji na podaż i zmienności cen. Kryzys na Bliskim Wschodzie jeszcze bardziej pogorszył sytuację i zwiększył ryzyko związane z produkcją nawozów azotowych i fosforowych, również ze względu na ograniczoną produkcję skroplonego gazu ziemnego, od której w dużym stopniu zależy produkcja nawozów azotowych. Spowodowało to poważny i nagły wzrost zarówno światowych, jak i unijnych cen krajowych nawozów oraz miało natychmiastowy i bezpośredni wpływ na ceny nawozów w Unii. Ten nagły wzrost cen nawozów wpływa na przystępność cenową i dostępność nawozów potrzebnych w cyklu produkcyjnym upraw 2026/27.
- (4) W maju 2026 r. średnie ceny nawozów azotowych wzrosły orientacyjnie o 30 % w porównaniu z lutym 2026 r. i były o około 70 % wyższe od średniej z 2024 r., natomiast ceny nawozów fosforowych były o 22 % wyższe od średniej z 2024 r.
- (5) Zwiększone koszty nawozów wpływają na rentowność gospodarstw rolnych i mogą mieć wpływ na stosowanie nawozów i produkcję roślinną w Unii pod względem jej ilości i jakości. Ten wzrost cen nawozów ma miejsce w momencie, gdy rolnicy podejmują kluczowe decyzje dotyczące ich działalności rolniczej w okresie 2026/27, takie jak decyzje dotyczące obszaru, który ma zostać obsiany lub rodzaju upraw, planowanych wskaźników nawożenia i powiązanych praktyk agronomicznych. Wyższe koszty nawozów prawdopodobnie wpłyną negatywnie na dochody rolników w 2027 r., przy niższych zbiorach na skutek zmniejszenia produkcji. Może to również negatywnie wpłynąć na dostępność żywności w Unii w 2027 r.
- (6) Druga obawa dotyczy wzrostu kosztów energii w gospodarstwach rolnych, a w szczególności kosztów paliwa wykorzystywanego przez maszyny rolnicze, które w 2024 r. stanowiły 8 % całkowitych kosztów pośrednich środków produkcji ponoszonych przez rolników w Unii.
- (7) Trwający kryzys na Bliskim Wschodzie, a w szczególności zamknięcie Cieśniny Ormuz, w znacznym stopniu utrudnił transport produktów energetycznych, a także zakłócił ich produkcję. Okoliczności te doprowadziły do zakłóceń w łańcuchu dostaw kluczowych produktów energetycznych, w szczególności ropy naftowej i skroplonego gazu ziemnego, pochodzących z państw Zatoki Perskiej. W rezultacie nasiliła się globalna zmienność cen produktów energetycznych, a paliwa i olej napędowy należą do produktów energetycznych najbardziej dotkniętych kryzysem. Wahania te już znalazły odzwierciedlenie na unijnych rynkach energii, co stwarza dalsze wyzwania gospodarcze dla rolników.

⁽¹⁾ Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 671, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1308/oj>.

- (8) W rezultacie udział kosztów nawozów i energii w rachunkach gospodarstw rolnych znacznie wzrośnie w 2026 r. Szczególnie dotknięte są gospodarstwa specjalizujące się w uprawach polowych z uwagi na znaczny udział kosztów nawozów i paliwa w porównaniu z ich ogólnymi kosztami produkcji. Jednak wzrost cen nawozów i produktów energetycznych ma znaczny wpływ na proces produkcji we wszystkich rodzajach gospodarstw.
- (9) Tymczasem ceny wielu produktów rolnych, w szczególności roślin uprawnych, takich jak zboża, utrzymują się na stałym poziomie, co z kolei pogarsza stosunek kosztów produkcji do cen uzyskiwanych przez rolników za ich produkty rolne.
- (10) Coraz wyższe koszty produkcji spowodowane trwającym kryzysem na Bliskim Wschodzie i jego nieprzewidywalnym rozwojem mogą powodować problemy z płynnością finansową gospodarstw rolnych i zagrażać ich rentowności. Nawet jeśli kryzys na Bliskim Wschodzie zostanie rozwiązany w najbliższej przyszłości, jego wpływ na światowe ceny nakładów prawdopodobnie utrzyma się w nadchodzących miesiącach, co z kolei wywrze dalszy wpływ na rolników.
- (11) Chociaż rynki muszą stopniowo dostosowywać się do nowych okoliczności, potrzebne jest wsparcie dla rolników, ponieważ koszty produkcji rosną do nieproporcjonalnych poziomów. Należy zatem przyjąć środki nadzwyczajne, aby zaradzić problemowi zwiększonych kosztów produkcji i zapobiec dalszemu pogarszaniu się sytuacji gospodarczej rolników najbardziej dotkniętych kryzysem na Bliskim Wschodzie.
- (12) Wspomniane trudności stanowią szczególne problemy w rozumieniu art. 221 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013. Komisja przyjmuje środki na mocy art. 221 jedynie wówczas, gdy nie jest możliwe przyjęcie wymaganych środków nadzwyczajnych zgodnie z art. 219 lub 220. Wspomnianych trudności faktycznie nie można rozwiązać za pomocą środków wprowadzonych na podstawie art. 219 lub 220 tego rozporządzenia. Sytuacja nie jest konkretnie związana ze szczególnym zakłóceniem na rynku rolnym ani z konkretnym zagrożeniem wystąpieniem takiego zakłócenia. Nie jest ona związana ani ze środkami, które przeciwdziałałyby rozprzestrzenianiu się chorób zwierząt, ani z utratą zaufania konsumentów wynikającą z istnienia zagrożeń dla zdrowia publicznego, zdrowia zwierząt lub roślin.
- (13) Kwoty przydzielone państwom członkowskim należy określić, biorąc pod uwagę ich odpowiednią wagę w unijnym sektorze rolnym, na podstawie pułapów netto płatności bezpośrednich określonych w załączniku V do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115^(*) oraz rzeczywistych kosztów poniesionych przez rolników nabywających dane środki produkcji, nawozy i energię, w szczególności paliwo, na podstawie średnich wydatków krajowych zgłoszonych przez organy krajowe w ich rocznych rachunkach ekonomicznych dla rolnictwa.
- (14) Państwa członkowskie powinny rozdzielać pomoc najbardziej skutecznymi kanałami na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają skalę trudności gospodarczych, z jakimi borykają się zainteresowani rolnicy. Państwa te powinny zapewnić, aby rolnicy byli ostatecznymi beneficjentami nadzwyczajnego wsparcia finansowego oraz unikać wszelkich zakłóceń rynku lub konkurencji.
- (15) Ponieważ kwoty przydzielone państwom członkowskim rekompensują jedynie część strat gospodarczych rolników, państwa członkowskie powinny mieć możliwość przyznania rolnikom dodatkowego wsparcia krajowego na warunkach i w terminie określonych w niniejszym rozporządzeniu.
- (16) Aby umożliwić państwom członkowskim elastyczne przydzielanie pomocy w zależności od indywidualnej sytuacji rolników, należy zezwolić na kumulowanie tej pomocy z innymi rodzajami wsparcia finansowanymi w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich bez przyznawania rolnikom nadmiernej rekompensaty.

(*) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 (Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj>).

- (17) Państwa członkowskie zostały upoważnione do przyjęcia środków pomocy państwa na podstawie unijnych zasad pomocy państwa w celu zaradzenia tej sytuacji za pośrednictwem Tymczasowych ram pomocy państwa w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie, przyjętych 29 kwietnia 2026 r. i obowiązujących do 31 grudnia 2026 r. ⁽³⁾). Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty, państwa członkowskie powinny uwzględnić wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub systemów prywatnych w odpowiedzi na odnośne straty gospodarcze.
- (18) Ponieważ unijne nadzwyczajne wsparcie finansowe ustala się w euro, aby zapewnić jednolite i jednocześnie stosowanie przepisów, konieczne jest określenie daty przeliczenia kwoty przydzielonej państwom członkowskim, które nie przyjęły euro jako swojej waluty krajowej, jak ma to miejsce w przypadku Czech, Danii, Węgier, Polski, Rumunii i Szwecji. W niniejszym rozporządzeniu nie określono terminu składania wniosków o przyznanie pomocy, zatem do celów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego Komisji (UE) 2022/127 ⁽⁴⁾), za termin operacyjny dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w niniejszym rozporządzeniu należy uznać datę wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
- (19) Aby zapewnić skuteczność tego środka nadzwyczajnego, beneficjenci powinni szybko otrzymać nadzwyczajne wsparcie finansowe. Ponadto należy zapewnić terminowe monitorowanie budżetu, a także bieżące śledzenie i efektywne wykorzystanie rezerwy rolnej, co zmaksymalizuje jej dostępność i zwiększy zdolność szybkiego reagowania na pojawiające się kryzysy. W związku z tym należy określić datę kwalifikowalności, według której państwa członkowskie będą wypłacać to wsparcie beneficjentom. Wszelkie płatności dokonane po tej dacie należy uznać za niekwalifikujące się do finansowania unijnego.
- (20) Unia powinna zatem finansować wydatki poniesione przez państwa członkowskie z tytułu niniejszego środka nadzwyczajnego wyłącznie w przypadku, gdy wydatki te zostały poniesione do określonego terminu kwalifikowalności. Wsparcie z tytułu tego środka nadzwyczajnego należy zatem wypłacić do dnia 28 lutego 2027 r.
- (21) Ponieważ żadne płatności dokonywane po dniu 28 lutego 2027 r. nie będą w żadnych okolicznościach uznawane za kwalifikowalne, art. 5 ust. 2 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127, który przewiduje proporcjonalne zmniejszenie płatności miesięcznych dokonanych po terminie, nie ma zastosowania.
- (22) Państwa członkowskie powinny przekazywać Komisji szczegółowe informacje na temat wykonania niniejszego rozporządzenia, aby umożliwić Komisji monitorowanie skuteczności środka nadzwyczajnego wprowadzonego niniejszym rozporządzeniem.
- (23) Wzrost kosztów produkcji dla rolników już nastąpił i wymaga natychmiastowych działań w celu skutecznego i wydajnego zaradzenia tej sytuacji. Aby zapewnić jak najszybsze udzielenie pomocy rolnikom, państwa członkowskie powinny mieć możliwość bezzwłocznego wdrożenia niniejszego rozporządzenia. Niniejsze rozporządzenie powinno zatem wejść w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.
- (24) Środki przewidziane w niniejszym rozporządzeniu są zgodne z opinią Komitetu ds. Wspólnej Organizacji Rynków Rolnych,

PRZYJMUJE NINIEJSZE ROZPORZĄDZENIE:

Artykuł 1

1. Państwom członkowskim udostępnia się pomoc unijną w całkowitej kwocie 540 000 000 EUR na nadzwyczajne wsparcie finansowe dla rolników w sektorach wymienionych w art. 1 ust. 2 rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, z zastrzeżeniem warunków określonych w niniejszym rozporządzeniu.
2. Państwa członkowskie wykorzystują dostępne im kwoty określone w załączniku na środki mające na celu zrekompensowanie strat gospodarczych rolnikom najbardziej dotkniętym wpływem kryzysu na Bliskim Wschodzie na koszty ponoszone przez gospodarstwa rolne w związku z cenami nawozów, energii lub obu tych czynników w najbardziej dotkniętych sektorach lub w odniesieniu do najbardziej dotkniętych produktów.

⁽³⁾ Komunikat Komisji – Tymczasowe ramy pomocy państwa w związku z kryzysem na Bliskim Wschodzie (Dz.U. C, C/2026/2593, 5.5.2026, ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2026/2593/oj>).

⁽⁴⁾ Rozporządzenie delegowane Komisji (UE) 2022/127 z dnia 7 grudnia 2021 r. uzupełniające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2116 o przepisy dotyczące agencji płatniczych i innych organów, zarządzania finansami, rozliczania rachunków, zabezpieczeń oraz stosowania euro (Dz.U. L 20 z 31.1.2022, s. 95, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg_del/2022/127/oj).

3. Środki, o których mowa w ust. 2, wprowadza się na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, które uwzględniają rzeczywiste straty gospodarcze poniesione przez rolników na skutek kryzysu na Bliskim Wschodzie. Środki te mają taki charakter, aby wynikające z nich płatności nie powodowały żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji.
4. Państwa członkowskie zapewniają, aby w przypadku gdy rolnicy nie są bezpośrednimi beneficjentami płatności pomocy unijnej, korzyści ekonomiczne z tytułu pomocy unijnej były im przekazywane w całości.
5. Wydatki państw członkowskich związane z płatnościami w ramach środków, o których mowa w ust. 2, kwalifikują się do pomocy unijnej tylko wtedy, gdy płatności te zostały dokonane przed dniem 28 lutego 2027 r.
6. Do celów stosowania przepisów art. 30 ust. 3 rozporządzenia delegowanego (UE) 2022/127 terminem operacyjnym dla kursu walutowego w odniesieniu do kwot określonych w załączniku do tego rozporządzenia jest data wejścia w życie niniejszego rozporządzenia.
7. Środki na mocy niniejszego rozporządzenia mogą być kumulowane ze wsparciem finansowanym w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji i Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich.

Artykuł 2

Państwa członkowskie mogą przyznać dodatkową pomoc krajową na środki wprowadzone na podstawie art. 1 ust. 2 do wysokości maksymalnie 200 % odpowiedniej kwoty określonej dla każdego państwa w załączniku, na podstawie obiektywnych i niedyskryminacyjnych kryteriów, pod warunkiem że wynikające z tego płatności nie spowodują żadnych zakłóceń rynku ani konkurencji, ani nadmiernej rekompensaty.

Państwa członkowskie wypłacają dodatkowe wsparcie do dnia 31 maja 2027 r.

Artykuł 3

Aby uniknąć nadmiernej rekompensaty przy przyznawaniu unijnego i krajowego wsparcia na podstawie niniejszego rozporządzenia, państwa członkowskie powinny uwzględnić wsparcie przyznane w ramach innych krajowych lub unijnych instrumentów wsparcia lub systemów prywatnych w celu zareagowania na odnośne straty gospodarcze.

Artykuł 4

1. Niezwłocznie i nie później niż do dnia 30 września 2026 r. państwa członkowskie przekazują Komisji następujące informacje w odniesieniu do środków, o których mowa w art. 1 ust. 2:
 - a) opis środków, które należy podjąć, w tym wyjaśnienie, w jaki sposób środki te są spójne z art. 1 ust. 2;
 - b) kryteria stosowane do określenia kwalifikujących się sektorów lub produktów rolnych;
 - c) kryteria stosowane do określenia beneficjentów pomocy i odnośnych kwot pomocy;
 - d) metody i uzasadnienie podziału pomocy między beneficjentów;
 - e) zamierzony wpływ środków w celu zrekompensowania rolnikom strat gospodarczych;
 - f) działania służące sprawdzeniu, czy dzięki środkom osiągnięto zamierzone skutki;
 - g) działania służące unikaniu zakłóceń konkurencji oraz nadmiernej rekompensaty;
 - h) prognozę dotyczącą płatności wydatków Unii, w podziale na miesiące do dnia 28 lutego 2027 r.;
 - i) poziom dodatkowego wsparcia przyznanego na podstawie art. 2;
 - j) działania podjęte w celu kontroli kwalifikowalności rolników i ochrony interesów finansowych Unii.

2. Najpóźniej do dnia 31 lipca 2027 r. państwa członkowskie powiadamiają Komisję o:
- a) całkowitych kwotach wypłaconych na każdy środek, w stosownych przypadkach, w podziale na pomoc unijną i dodatkową pomoc krajową;
 - b) liczbie i rodzaju beneficjentów;
 - c) ocenie skuteczności środka, a w szczególności przekazują informacje ilościowe i jakościowe na temat tego, w jaki sposób i w jakim stopniu spełnia on wymogi art. 1 ust. 2.

Artykuł 5

Niniejsze rozporządzenie wchodzi w życie następnego dnia po jego opublikowaniu w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*.

Niniejsze rozporządzenie wiąże w całości i jest bezpośrednio stosowane we wszystkich państwach członkowskich.

Sporządzono w Brukseli dnia 27 lipca 2026 r.

W imieniu Komisji
Przewodnicząca
Ursula VON DER LEYEN

ZAŁĄCZNIK

Udostępnione państwom członkowskim kwoty, o których mowa w art. 1 ust. 2

Państwo członkowskie	EUR
Belgia	7 032 700
Bułgaria	11 615 100
Czechy	10 874 400
Dania	10 428 900
Niemcy	60 262 900
Estonia	3 144 200
Irlandia	15 381 900
Grecja	20 796 200
Hiszpania	50 174 300
Francja	107 117 200
Chorwacja	4 915 100
Włochy	45 599 200
Cypr	1 501 200
Łotwa	5 502 800
Litwa	9 788 000
Luksemburg	1 424 500
Węgry	16 684 900
Malta	1 119 200
Niderlandy	14 895 200
Austria	8 208 000
Polska	66 633 000
Portugalia	9 455 600
Rumunia	29 977 500
Słowenia	2 712 200
Słowacja	6 577 200
Finlandia	8 782 600
Szwecja	9 396 000